

Virkasuhteen irtisanominen

Tekninen lautakunta 19.12.2023 § 154

350/01.01.03/2023

Organisaatorakenneuudistus ja toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyt

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 4.12.2023 § 54 päättänyt kunnan organisaatorakenneuudistuksesta, joka tulee voimaan 1.7.2024 lukien. Organisaatorakenneuudistuksen yleiset perustelut on annettu valtuuston päätöksen selostusosassa:

“Organisaatiouudistuksen myötä kunnan toimielinrakenne ja henkilöstöorganisaatio vastaavat nykyistä toimielinrakennetta ja organisaatiota paremmin kunnan nykyisiä ja tulevia vastuita sekä kunnan toimintaympäristöä. Sote-uudistuksella ja tulevalla vuoden 2025 alusta lukien voimaan tulevalla TE-uudistuksella on vaikutuksia kunnan vastuisiin ja niiden priorisointiin.

Kunnan haasteellisessa taloudellisessa tilanteessa organisaatiota ei voida kehittää ja muuttaa vain kasvattamalla organisaatiota, vaan muutokset edellyttävät toimielin- ja henkilöstöorganisaation rakenteiden sekä virkarakenteiden muuttamisia.

Organisaatorakenneuudistuksen tavoitteena on kehittää ja tehostaa kunnan toimintaa organisaatorakenteita muuttamalla ja tehtävien uudelleenjärjestelyillä vastaamaan organisaation toiminnan tarpeita. Samantyyppisiä vastuita kootaan yhteen eri toimielinten ja osastojen tai tulosalueiden tai esihenkilöiden alle. Pällekkäistä työtä vähennetään ja toimintaa tehostetaan kunnan johtamisjärjestelmää ja organisaatorakennetta muuttamalla sekä sisäisiä tehtävarakenteita kehittämällä ja työnjakoja muuttamalla.”

Osana organisaatorakenneuudistusta valtuusto päätti, että vesihuolto siirtyy kuntatekniikan tulosalueen yhteyteen 1.7.2024 lukien. Valtuuston päättämän organisaatorakenneuudistuksen perusteella kunnanhallitus päätti kokouksessaan 11.12.2023 § 277 lakkauttaa vesihuoltopäällikön viran siten, että virka lakkaa 30.6.2024.

Siirtämällä vesihuolto osaksi kuntatekniikkaa tehostetaan toimintaa. Vesihuollon on luontevaa olla kuntatekniikan yhteydessä.

Valtuuston organisaatorakennetta koskevan päätöksen mukaisesti teknisellä osastolla oleva vesihuolto siirretään kuntatekniikan yhteyteen. Kunnan organisaatorakenneuudistuksessa vesihuollon lakkautuminen tulosalueena johtuu vesihuollon toiminnan siirtämisestä uudessa organisaatorakenteessa kuntatekniikan tulosalueen yhteyteen. Vesihuolto pidetään yhä kirjanpidollisesti erillään muusta toiminnasta. Kunnan organisaatorakenneuudistuksen myötä tehty vesihuoltopäällikön viran lakkauttaminen johtuu vesihuollon siirtämisestä kuntatekniikan yhteyteen ja vesihuoltopäällikön tehtävien jakaantumisesta uudessa johtamisjärjestelmässä ja tehtävarakenteessa muulle henkilöstölle.

Vesihuoltopäällikön tehtävät jakaantuvat seuraavasti:

Tulosaluevastuu mukaan lukien vastuu kunnan vesihuollosta ja muita tehtäviä siirtyy kuntatekniikan päällikölle. Osa tehtävistä siirtyy vesihuoltoinsinööreille. Osa tehtävistä siirtyy tekniselle johtajalle.

Lisäksi organisaatorakenneuudistuksen ja toiminnan ja tehtävien uudelleen järjestelyiden myötä teknisen osaston tulosaluevastaavuuksien päälliköiden rakenne muuttuu. Teknisellä osastolla on tällä hetkellä neljä tulosaluevastaavuuksien päällikköä: kuntatekniikan päällikkö, kiinteistöpäällikkö, vesihuoltopäällikkö ja maankäyttöpäällikkö. Organisaatorakenteellisenä muutoksena vesihuolto siirretään kuntatekniikan yhteyteen. Samalla tässä tehtävärakenteen muutoksessa tulosaluevastaavuuksien päällikköroolien tarve on pienempi kuin nykyisessä teknisen osaston tehtävärakenteessa.

Organisaatorakenneuudistuksen ja toiminnan ja tehtävien uudelleen järjestelyiden myötä muodostuvat toimivallat määritellään tarkemmin kevään 2024 aikana kunnanvaltuustolle päätettäväksi tulevassa uuden organisaatorakenteen mukaisessa hallintosäännössä.

Kunnan itsehallintoon kuuluu, että kunta voi itse ratkaista, millä tavoin sen hoidettavina olevat tehtävät suoritetaan ja palvelut tuotetaan ja millaisella organisaatorakenteella se toimii. Kunnan hallinnon tai tehtävien uudelleenjärjestely esimerkiksi taloudellisten tai organisatoristen syiden vuoksi voi merkitä tarvittavan henkilöstön vähentämistä tai muutoksia tarvittavaan henkilöstöön.

Vaikka kunnan talous olisi vahva tai talouttaan tasapainottaessaan kunnassa olisi päästy annettuihin talouden tavoitteisiin ei-henkilöstövaikutteisia säästö- ja tehokkuustoimenpiteitä käyttäen, se ei tarkoita, että kunta ei voisi vähentää/irtisanoa henkilöstöä, jos kunnan päättämän organisaatiomuutoksen vuoksi tehtäviä tai virkoja lakkaa ja järjestellään uudelleen.

Kunnan organisaatorakenneuudistusta on käsitelty yhteistoimintaneuvotteluissa 5.9.-21.11.2023. Asiaa käsiteltiin osana yhteistoimintaneuvotteluita yhteistoimintalain mukaisesti myös henkilökohtaisesti vesihuoltopäällikkö Juha Pitkäsen kanssa, johon työvoiman vähentämispaine kohdistui suunnitellun organisaatorakenneuudistuksen vuoksi.

Toisen työn tarjoamisen selvittäminen ja koulutusvelvollisuuden selvittäminen

Lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (2003/304) 37 §:ssä säädetään, että virkasuhde voidaan irtisanoa, kun viranhaltijan tehtävät ovat vähentyneet olennaisesti ja pysyvästi taloudellisista syistä, työnantajan tai asianomaisen yksikön tehtävien uudelleen järjestelyn vuoksi taikka muista niihin verrattavista syistä. Irtisanominen edellyttää lisäksi, ettei viranhaltijaa voida ammattitaitoonsa ja kykyinsä nähden kohtuudella sijoittaa toiseen virkasuhteeseen tai ottaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä, tai kouluttaa uusiin tehtäviin.

Hallituksen esityksessä (196/2002) eduskunnalle laiksi kunnallisesta viranhaltijasta ja laiksi kuntalain muuttamisesta mainitaan, että säännöksen mukainen uudelleensijoitusvelvoite koskisi vain sellaisia virkasuhteita ja työtehtäviä, joita kunnassa on jo olemassa. Sijoittaminen toiseen virkasuhteeseen edellyttää, että irtisanottava viranhaltija täyttää asianomaiset kelpoisuusvaatimukset. Viranhaltijalle tulisi tarjota ensisijaisesti sellaista virkaa tai virkasuhdetta, joka lähinnä vastaa hänen entistä virkasuhdettaan ja tämän jälkeen muuta virkasuhdetta, johon hän on ammattitaitonsa ja kykyjensä puolesta sopiva. Viranhaltijan tulee täyttää tarjottavan virkasuhteen kelpoisuusvaatimukset. Uudelleensijoittaminen työsuhteeseen

edellyttäisi, että työsuhteeseen kuuluvat tehtävät eivät olennaisesti poikkeaa viranhaltijan tehtävistä. Irtisanominen edellyttää myös, että viranhaltija ei ole kohtuudella koulutettavissa uusiin tehtäviin. Annettavan koulutuksen tulisi olla kunnan toiminnan kannalta tarpeellista. Kouluttamisen mahdollisuuksia arvioitaessa on otettava huomioon paitsi kunnan käytännölliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen antamiseen myös viranhaltijan soveltuvuus kyseeseen tulevan koulutuksen vastaanottamiseen.

Lakiin kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (2003/304) ei sisälly säännöstä viranhaltijoiden irtisanomisjärjestyksestä. Antaessaan lain työnantajan ja henkilöstöstä välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (2007/449) 7 §:n mukaisen neuvotteluesityksen 29.8.2023 kunnan henkilöstölle työnantaja antoi 7 §:n mukaisena selvityksenä periaatteista, joiden mukaan mahdollinen työvoiman vähentyminen viranhaltijoiden osalta kohdentuisi, seuraavaa: *"KVTES:n mukaan KVTES VIII luvun 4 §:n sopimusmääräys ei koske viranhaltijoita ollenkaan. Viranhaltijoiden osalta työvoiman vähentämisyjärjestyksessä (taloudelliset ja tuotannolliset syyt) edellä mainittua KVTES:n määräystä sovellettaisiin kuitenkin siten, että mahdollisuuksien mukaan noudatetaan sääntöä, että viimeksi irtisanotaan kunnan toiminnalle tärkeitä viranhaltijoita."*

Vesihuoltopäällikön virka ja tehtävänkuva itsenäisenä tehtäväkokonaisuutena lakkaa organisaatorakenneuudistuksen myötä 1.7.2024 lukien. Toiminnan ja tehtävien uudelleen järjestelyissä vesihuoltopäällikön viran tehtävät jakaantuvat muulle henkilöstölle.

5.9.-21.11.2023 välisenä aikana olleiden yhteistoimintaneuvotteluiden aikana työnantajan edustajat selvittivät osaamisen kartoituksella Juha Pitkäsen osaamista suoraan häneltä itseltään, koska hänen virkansa oli tuolloin lakkautusuhan alla. Osaamisen kartoituksessa kysyttiin hänen tutkintonsa, muut koulutuksensa ja kelpoisuutensa, työkokemuksensa Kontiolahden kunnalla ja muilla työnantajilla sekä muuta mitä viranhaltija halusi kertoa osaamisestaan.

Kunnalla on käytössä kunnanhallituksen päättämä täyttölupamenettely, jolla työnantaja on rajoittanut uusien henkilöiden rekrytointia kuntaan yhteistoimintaneuvotteluiden aikana ja sen jälkeen. Täyttölupamenettelyn myötä työnantajalla on kattava kuva avoimista olevista ja avoimeksi lähiaikoina tulevista tehtävistä ja viroista.

Kunta on selvittänyt, olisiko viranhaltija vesihuoltopäällikkö Juha Pitkänen lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (2003/304) 37 §:n säätämällä tavalla sijoitettavissa hänen nykyistä virkaansa vastaavaan virkasuhteeseen tai hänen ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden muuhun virkasuhteeseen. Sijoittaminen toiseen virkasuhteeseen edellyttäisi, että viranhaltija täyttää asianomaiset kelpoisuusvaatimukset. Kunta on selvittänyt, olisiko viranhaltija uudelleensijoitettavissa työsuhteeseen, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkeaa viranhaltijan tehtävistä. Kunta on myös selvittänyt olisiko viranhaltija kohtuudella koulutettavissa uusiin tehtäviin. Annettavan koulutuksen tulisi olla kunnan toiminnan kannalta tarpeellista. Kouluttamisen mahdollisuuksia arvioitaessa otetaan huomioon paitsi kunnan käytännölliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen antamiseen myös viranhaltijan soveltuvuus kyseeseen tulevan koulutuksen vastaanottamiseen. Uudelleensijoittaminen koskee vain sellaisia virkasuhteita ja työtehtäviä, joita kunnassa on olemassa. Työnantaja on arvioinut Juha Pitkäsen osaamisen kartoituksessa antamia tietoja hänen osaamisestaan suhteessa kunnalla tiedossa

oleviin avoimiin ja avoimeksi tuleviin virkoihin ja työsuhteisiin sekä työnantajan kohtuullisiin koulutusmahdollisuuksiin uusiin tehtäviin.

Kunta on selvittänyt edellä selostetun mukaisesti perusteellisesti, olisiko viranhaltija vesihuoltopäällikkö Juha Pitkänen sijoitettavissa toiseen virkasuhteeseen tai työsuhteeseen suoraan tai kohtuullisen koulutuksen jälkeen. Viranhaltijalle ei voida tarjota vastaavaa virkaa tai ammattitaitonsa ja kykyynsä nähden muuta virkaa, joiden kelpoisuusvaatimukset hän täyttäisi. Kunnalla ei ole tarjota viranhaltijalle työsuhdetta, jonka tehtävät eivät olennaisesti poikkea viranhaltijan tehtävistä. Kunnalla ei ole myöskään tarjota viranhaltijalle sellaista työtä, johon kouluttaminen olisi kunnan kannalta kohtuullista huomioiden myös viranhaltijan soveltuvuus kyseeseen tulevan koulutuksen vastaanottamiseen.

Kunnan selvitettyä työnantajan mahdollisuuksia tarjota toista työtä suoraan tai kouluttamalla työhön todetaan, että työnantajan mahdollisuus tarjota vesihuoltopäällikkö Juha Pitkäselle työtä vähenee olennaisesti ja pysyvästi 1.7.2024 lukien. Viranhaltijan työ vähentyy olennaisesti ja pysyvästi kunnan päättämän organisaatorakennemuutoksen sekä toiminnan ja tehtävien uudelleenjärjestelyiden vuoksi 1.7.2024 lukien. Työnantaja jatkaa irtisanomisaikana sen selvittämistä onko työnantajalla mahdollisuuksia uudelleen sijoittaa viranhaltija lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (2003/304) 37 §:n tarkoittamalla tavalla toiseen työhön suoraan tai kouluttamalla. Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (Kvtes) VIII luku 5 §:n mukaisesti työnantajan irtisanoessa viranhaltija Juha Pitkäsen virkasuhteen irtisanomisaika on vähintään kuusi kuukautta, koska hänen palvelussuhteensa on jatkunut yli 12 vuotta keskeytyksettä.

Kontiolahden kunnan hallintosäännön (valt. 4.12.2023 § 55, voim. 4.12.2023) 7. luvun 49 §:n mukaan palvelussuhteen irtisanomisesta päättää se, joka valitsee palvelussuhteeseen. 7. luvun 39 §:n mukaan lautakunta ja kunnanhallitus valitsee omalla toimialallaan toistaiseksi ja yli vuoden kestä-vään määräaikaiseen palvelussuhteeseen tehtäväalueen johtajat ja tulosyksiköiden esimiehet pois lukien alakoulujen koulunjohtajat.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Jari Tuononen, p. 050 435 8700

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää, että:

- 1) vesihuoltopäällikkö Juha Pitkänen irtisanotaan siten, että virkasuhde päättyy 30.6.2024, ellei tiedoksiannosta muuta johdu, ja
- 2) virkasuhteen irtisanomisen perusteena on kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (2003/304) 37 §:n mukainen peruste selostusosan mukaisesti.

Päätös:

Tekninen lautakunta päätti, että:

- 1) vesihuoltopäällikkö Juha Pitkänen irtisanotaan siten, että virkasuhde päättyy 30.6.2024, ellei tiedoksiannosta muuta johdu, ja
- 2) virkasuhteen irtisanomisen perusteena on kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (2003/304) 37 §:n mukainen peruste selostusosan mukaisesti.